

ಹೊನ್ನಪುರದ ನದಿ ಮತ್ತು ಶರಧಿ

■ ಲಲಿತಾ ಕೆ. ಹೊಸಪಾಟಿ
ಕಲೆ: ಸಂತೋಷ್ ಸಿಹಿತ್ತು

ಬೇಸಿಗೆ ಬಿಸಿಲು ಚುರುಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ರಜೆ. ಶರಧಿ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟಗ ಅವರವ್ವ ಶಂಕರ್ ಸಮ್ಮರ್ ಸೀಜನ್ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಗೆ ಕಳಿಸಲು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಶರಧಿ ಏನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವೆ ಅಪ್ಪಾ...! ಎಂದಳು. ತಂದೆಯು ಮಗಳ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾರೂ ಕೋಚಿಂಗ್‌ಗೆ ನಿನ್ನ ಕಳಿಸಲು ಸರ್ಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದ. ಆಗ ಶರಧಿ 'ಅಪ್ಪ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮ್ಮರ್ ಸೀಜನ್‌ಗೂ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಜ್ಜಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಈಜಾಡುವೆ. ಮಾವಿನ ಮರ ಏರುವೆ. ಲಗೋರಿ ಆಡುವೆ. ಹಸುವಿಗೆ ಮೇವು ಉಣಿಸುವೆ. ಅಜ್ಜಿ ಊರು ಹೊನ್ನಪುರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸು' ಎಂದಳು. ಮೊದಮೊದಲು ಬೇಡ ಎನಿಸಿದರೂ, ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲ ಅನುಭವಿಸುವ ಸುವಿವೇ. ಕಳಿಸಿದರಾಯಿತು ಎಂದವನೆ, ಮರುದಿನವೇ ಶರಧಿಯನ್ನು ಅವರಜ್ಜಿ ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಬಂದ ಅವರವ್ವ.

ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಬಂದಿದ್ದು ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ. ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದಳು. ಶರಧಿಗೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಈರಣ್ಣ, ಕಲ್ಲೇಶಿ, ದ್ಯಾಮು, ಪಾರು, ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ ಸ್ನೇಹಿತರಾದರು.

ಹೊನ್ನಪುರದಲ್ಲೊಂದು ನದಿ. ನದಿಯ ನೋಡಲು ಶರಧಿ ಹೋದಳು. ಹರಿಯಬೇಕಿದ್ದ ನದಿ ನಿಂತಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣ ನದಿ ಮಾತಾಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ 'ನದಿ ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆ..?' ಎಂದಳು. ಸ್ನೇಹಿತರು ಗೊಳ್ಳನೆ ನಕ್ಕು 'ಹರಿಯುವ ನದಿ ಮಾತು, ಮುಳುಗುವ ಸೂರ್ಯನ ಮಾತು, ಕೇಳುತ್ತಾ ನಿಂತರೆ ದಿನವಾದೀತೆ? ನದಿ ಮಾತನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏನಾಗಬೇಕಿದೆ. ಅದರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಾವೂ ನದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಅಷ್ಟೇ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂದವರು ನೀರಿನಲ್ಲಿ 'ಡುಬುಕ್' ಎಂದು ಬಿದ್ದು ಈಜಾಡುತ್ತಾ, ನೀರಿನಾಟ ಆಡುತ್ತಾ ಕುಣಿದಾಡತೊಡಗಿದರು. ಯಾರೂ ಕಿವಿ ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಶರಧಿ ಒಬ್ಬಳೇ ನದಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಳು. ಬೊಗಸೆ ಒಡ್ಡಿ ನೀರು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವಾಗಲೇ, ನೀರೊಳಗೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಫಳ ಫಳ ಹೊಳೆದವು. ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಧಾರಾಕಾರ ನೀರು. ಓ ಓ ನದಿಯೇ..! ಅಯ್ಯೋ..! ನದಿ ಅಳುತ್ತಿದೆಯಾ...

ಎಂದು ನೋವಿನಿಂದ ಮುಖ ಕಿವುಚಿಕೊಂಡಳು. ನೀರನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಭೋರ್ಗರತವಿಲ್ಲದ ನದಿ ಅಳುವುದು ಇವಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕನಸು ಮನಸಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮನ ಕಲಕುವ ಕೊರೆತ. ಅಯ್ಯೋ ಎನಿಸಿತು.

ನದಿ... ನೀನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಜೀವದಾನಿ. ಜೀವದ ದಾಹ ತೀರಿಸುವ ತಾಯಿ ನೀನೇಕೆ ದುಃಖದಲ್ಲಿರುವೆ, ಕಣ್ಣೀರೇಕೆ ಎಂದಳು. ನದಿಯು, ಏನು ಹೇಳಲಿ ಶರಧಿ...! ಇಡೀ ಮೈ ಭಾರವಾಗಿದೆ. ಒಳಗೆ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಹರಿದು ಛಿದ್ರಗೊಂಡ ಬಟ್ಟೆ ತುಂಡುಗಳು, ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪುಗಳು, ಒಡೆದ ಗಾಜಿನ ಫೋಟೋಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೈ ಕೆಡವಿ ಮೇಲೇಳಲಾರೆ. ಹರಿಯಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಒಣಗಿ ಬಿಡುವೆನೋ ಎನಿಸಿದೆ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ದುಃಖಿಸಿತು. ನದಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡವಳೆ ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋದಳು.

ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು, ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಕರೆದು, ಅಯ್ಯೋ ಬನ್ನಿ, ಇಂದು ಬೇರೆ ನೀರಾಟ ಆಡೋಣ. ನಿತ್ಯ ಆಡುವ ಆಟಕ್ಕಿಂತ ಇಂದು ವಿಶೇಷ ಎಂದಳು. ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವಳೊಂದಿಗೆ ನದಿ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವಂತಹ ಒಂದೊಂದು ಬಲೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅದರ ತುದಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಣ್ಣ ಸರಳುಗಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಕ್ಕಿನಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೊಂಡಿ. ಎಲ್ಲರೂ ನದಿಯ ದಂಡೆಗೆ ಕುಳಿತು ಬಲೆ ಹಾಕಿದರು. ಜಗ್ಗಲು ಹೋದರೆ ಎತ್ತಲು ಭಾರ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಜಗ್ಗಿದಾಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಸದ ಗಂಟುಗಳು. ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರು.

ಇಳಿಹೊತ್ತಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಾರದ ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಅಜ್ಜಿ ಬಂದಳು. ಮೊಮ್ಮಗಳು ನದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಸದ ರಾಶಿಯನ್ನೆ ದಂಡೆಗೆ ಒಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅಯ್ಯೋ ನಾವ್ಯಾರೂ

ಮಾಡದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಮಾಡಿದಳಲ್ಲ. ಎನ್ನಿಸಿ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಸರಪಂಚರನ್ನು ಕರೆತಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಊರಿನ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಕ್ಕಳು ಶರಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಳೆಯ ಕಶ್ಚಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಪಂಚರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮರುದಿನವೇ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೊಳೆಯ ಬಣ್ಣ, ನೀರಿನ ನಾದವೇ ಬದಲಾಯಿತು. ಒಂದಿನ ಊರಿನ ಸರಪಂಚರು ಸಮಾರಂಭ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಶರಧಿಯನ್ನೂ, ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು.

ನಾವ್ಯಾರೂ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ನದಿಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹೇಳೋಣ ಎಂದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಯಾರವರೆಂದು ಹುಡುಕ ತೊಡಗಿದರು. ಸರಪಂಚರು - 'ಅವರು ಬೇರೆ ಯಾರಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹೊನ್ನಜ್ಜಿಯ ಮೊಮ್ಮಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ರಜೆ ಕಳೆಯಲು ಬಂದ ಶರಧಿ ಎಂದರು. ಸರಪಂಚರು, ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು, ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹಾರ ಹಾಕಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಯಾರೋ ಚಿಪ್ಪಾಳೆ ಎಂದರು. ಕರತಾಡನ ಜೋರಾಯಿತು. ಅಜ್ಜಿ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿತು. ಮೊಮ್ಮಗಳು ದೊಡ್ಡ ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಮುಂದೆ ತನಗೆ ಹೆಸರು ತಂದಳಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸಿತು. ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡಿದಳು.

ಹೂವಿನ ಹಾರದೊಂದಿಗೆ ನದಿ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದಳು ಶರಧಿ. ನದಿ ಜುಳು ಜುಳು ನಾದದೊಂದಿಗೆ ಹರಿದು ಮುಂದೆ ಸಾಗತಿದೆ, ಶರಧಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಹೊನ್ನಪುರದ ನದಿ ನಕ್ಕಿತು. ಖುಷಿಯಿಂದ ಅಜ್ಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಹಾರದೊಂದಿಗೆ ಜಿಗಿ ಜಿಗಿದು ಓಡಿದಳು.